

Dünatroféer från 1701.

Arne Danielsson.

Vid övergången av Düna den 9 juli 1701 tog svenskarna, förutom en icke identifierad fotfolksfana, tre gula, "med silver rikt stickade" standar, försedda med kursachsiska vapnet, silverfransar och silverbanderoller.¹ Av dessa dukar samt av ytterligare en likadan återstår endast fragment i lindningarna kring stängerna, bild 1. De är av gul atlas med silverfransar och fästade vid stängerna med försilvrade tännlikor gående genom silverband. Stängerna är målade gula med silverflammar. Stängernas försilvrade, genombrutna järnspetsar återger F A C, som står för Friedrich August Churfürst. Detta är monogrammet för August den starke som kurfurste innan polska kungavalet 1697 (ST 14:98, 1-4). Standaren härrör från något av de sachsiska kyrassiärregementena Königin eller Kurprinz.

Tidigare har man ansett, att de tre vid Düna tagna standaren skulle vara identiska med tre av fyra bevarade citrongula dragonfanor, bild 2 (ST 30:195, 1-4).² Dessa är emellertid inte rikt silverstickade. De återger inte Kursachsens vapen, utan huvudmotiven är Polens och Litauens vapen. De inkom i Stockholms stora rustkammare med samma leverans som 1703 års Toruńtroféer.³ Stängernas genombrutna förgyllda järnspetsar återger kung Augusts spegelmonogram, F A R P, för Fredericus Augustus Rex Poloniae.

Fanorna kan bestämmas till den sachsiske generalmajoren Siegmund von Brauses fyra dragonkompanier, dels p.gr.av att de var de enda beridna sachsiska förbanden vid Toruńs kapitulation,⁴ dels eftersom von Brauses fanor var citrongula.⁵ De fyra dragonfanorna gjordes 1702, samtidigt med att regementet sattes upp. De togs vid Toruńs kapitulation den 4 oktober 1703.

Noter.

1. KB, Samtida berättelser om Sveriges krig, nr. 85, Kort dock sannfärdig berättelse om det, som är förelupit, då Kongl. Majjt... den 9 Julii 1701 passerade Dünaströmmen (tryckt i Riga).
Kr.a., Anteckn. om trofeer, vol.3, Förteckning på de flentlige faner och estandarder, som ... till Riga insända. (fol. 418, Kr.a., Artill.dep., G. Räkenskaper III b, Stockholms stora rustkammare, Rustkammarräkning 1703, Saxiske, polnische ... tropheer ... d. 9 Julii är eröfrat vid Slaget på Gurlandh. (från J.E. Hattenroth.
2. Kr.a., Inspektören för Statens trofesamlings (Petrelli) arkiv, 1921, Inkommande brev nr. 13, 139.
3. Kr.a., Krigskoll. arkiv, Artill.dep.. G. Räkenskaper III b, Stockholms stora rustkammare, Rustkammarräkning 1703, fol. 425; 1709, fol. 91f.
4. O. Schuster och F.A. Francke, Geschichte der sächsischen Armee, Leipzig 1885, I, s. 158.
5. H.A. Verlohren, Stammregister und Chronik der Kur- und Königlich sächsischen Armée, Leipzig 1910, nytryck 1983, s. 28f.

Krigskoll. arkiv,